



Perspektivnotat

2010-2013



1. Innledning

Kongsvinger har de to siste årene behandlet en strategiplan på våren som tok opp i seg status fra regnskap/årsmelding siste år og ga rammene for arbeidet med økonomiplanen til høsten for de 4 neste årene. I arbeidet med strategiplanen forsøkte en også å få til en bred involvering gjennom den årlige dialogkonferansen i mai. 09

Gjennom endring av overordnet plan - og styringssystem vedtatt av kommunestyret i marsmøtet, faller strategiplanen bort som styringsinstrument – hovedsakelig fordi en nå begynner å få på plass en kommuneplan som gir de overordna føringene.

For første gang i 2009 legges det derfor fram en samlet sak som består av følgende underlagsdokumenter:

- Regnskapet for 2008
- Årsberetning/årsmelding for 2008
- Perspektivnotat for 2010-2013

2. Statens rammer for kommunesektoren framover

Regjeringen la 15. mai fram [St.prp. nr. 68 \(2008-2009\)](#): Kommuneproposisjonen 2010 som sammen med revidert nasjonalbudsjett gir de statlig rammene for kommunesektoren for 2010.

Samlet viser det seg at kommunesektoren har hatt en årlig gjennomsnittlig realvekst på 2,9 % i perioden 2005-2009. Resultatet for 2008 ble likevel for sektoren et negativt netto driftsresultat på 0,4 %, for primærkommunene untatt Oslo hele 0,7 % i minus. Det betyr - enkelt sagt – at kommunene til tross for den store inntektsøkningen har øke utgiften enda sterkere – og dermed kommet svekket ut resultatmessig.

Fordi kommunesektoren trenger en resultatforbedring, tilføres kommunen 1 milliard kroner ekstra i inneværende år gjennom revidert nasjonalbudsjett.

Videre planlegger regjeringen å tilføre sektoren mellom 5 og 6 milliarder nye penger i 2010 som tilsvarer en realvekst på 1,6-2,0 %. Men realvekst er ikke det samme som nytt handlingsrom – 1,5 milliard går med til å dekke opp for demografiske endringer og noe av veksten knyttes opp til øremerkede ordninger eller fullfinansiering av tidligere satsinger.

Regjeringen framhever følgende tre områder som særlig viktige for kommunene i 2010:

- Skole
- Barnevernet
- Gjennomføring av omsorgsplan 2015 (eldreforliket)

Av konkrete endringer som kommer i 2010, trekkes fram:

- Utjevningsgraden for skatteutjevningen økes fra 57 til 59 % til neste år
- Talletidspunktet for utgiftsutjevningen flyttes til 1. juli året før budsjettåret – samme som for inntektsdelen
- 100 mill til fordeling mellom inntektssvake kommuner (Bones-tilskuddet) videreføres
- Krisesentre lovfestes

- Det gjøres endringer i opplæringsloven bla. tydeligere lovfesting av tidlig innsats i norsk og matte i 1-4 trinn
- Kvalitetskommuner erstattes med demonstrasjonskommuner
- Det innføres krav om åpne dokumentstandarder ved publisering på Web

3. Fra kommuneplan til handlingsprogram

Formannskapetets utkast til kommuneplan fram til 2021 ble lagt ut til offentlig ettersyn 19. mai. Hovedmålene er:

Kongsvinger skal utvikles til å ha en *befolkningsvekst lik landet for øvrig (1 %)*

- Styrke byens attraktivitet som bosted
- Øke tilgangen av arbeidsplasser i egen kommune og region
- Bedre muligheten for pendling mot hovedstadsområdet

Kongsvinger skal ha et *regionalt perspektiv* i utvikling av egen kommune

- Kongsvinger skal posisjonere seg som en attraktiv småby i hovedstadsregionen
- Kongsvinger skal utvikle sin rolle som regionsenter for Kongsvingerregionen

Kongsvinger skal videreutvikle *byen* som den unike muligheten for å skape nye arbeidsplasser og økt attraktivitet

- Byen skal framstå fysisk attraktiv med opplevelse av byliv
- Byen skal inneholde tjenester, opplevelser og arbeidsplasser som forventes av en moderne småby

Kongsvinger kommune skal ha *allment gode og forutsigbare tjenester på de viktigste områdene for folks velferd*

- Være en god oppvekstkommune
- Gode tjenester innefor helse/omsorg i nært samarbeid med lokalsykehuset
- Attraktive kultur- og fritidstilbud i samspill med frivillige lag og organisasjoner

Mens kommuneplanen ligger ute til høring, vil arbeidet med oppfølging av planen startes opp dvs. kommuneplanens handlingsprogram. Handlingsprogrammet skal samordnes med arbeidet med økonomiplanen 2010-2013 og presenteres i ett og samme dokument.

Gjennomføring av kommuneplanen vil uten tvil sette store krav til ressursinnsats – både politisk, administrativt og økonomisk.

4. Målstyring 2010-2013

Kongsvinger kommune forsøker å bruke målstyring som et vesentlig element i styringen av kommunen. Denne gangen er det 3 året en forsøker å uttrykke retningen for kommunens utvikling gjennom såkalte styringskort – et overordnet styringskort og et styringskort pr. hovedvirksomhetsområde – samfunn, oppvekst og helse.

Som vanlig har forslagene til prioriterte mål og resultater vært gjennom prosesser både i administrasjonen, gjennom dialogmøter i den enkelte komite

hvor enhetsledere, hovedtillitsvalgte og brukerrepresentanter har deltatt – og til slutt i det store dialogmøtet.

Overordnet styringskort

De overordnede målene for Kongsvingers kommunes utvikling er nå godt forankret i arbeidet med kommuneplanen slik den nå er lagt ut til offentlig ettersyn. Det vises til avsnitt 3 ovenfor. Rådmannen vil komme tilbake til en operasjonalisering av målene i forbindelse med kommuneplanens handlingsprogram og økonomiplan til høsten – og hvordan de strategiske målene kan framstilles i et overordnet styringskort.

Styringskort samfunn

Overordna mål	Virksomhetsområdemål	Resultatmål		
		Indikator	Ambisjonsnivå	
			2010	2013
SAMFUNN Befolkningsvekst	Å bli en attraktiv by i Oslo-regionen	Kommunikasjoner mot Oslo	Tog hver time Oppstart Rv 2 Slomarka	Tog hver time på en time Ferdig Rv2 mot Slomarka
	Å ta en aktiv rolle som regionsenter i Glåmdalsregionen	Samhandlingsprogrammet	Gjennomføring av samhandlingsprogram	Nytt regionalt program etablert og i gang
	Utvikle vekstkorridoren Gardermoen – Kongsvinger - Karlstad	Antall sammøter mellom partene	2	4
	Få til et sterkere høgskole- og forskningsmiljø	Antall høgskoleansatte Antall forskere	? ?	? ?
TJENESTER Et forutsigbart og godt tjenestetilbud	Utvikle Festningen/Øvrebyen til Kongsvingers "Old Town"	Prosjektsamarbeid mellom aktørene	Forprosjekt gjennomført	Hovedprosjekt avsluttet
	Styrke boligbyggingen	Antall ferdigstilte enheter pr. år	50	75
	Øke nyskapingen i næringslivet	Etablererfrekvens	9 %	11 %
	Styrke byen som kultursentrum	Regionalt kulturhus	Kulturhus vedtatt	Kulturhus ferdigstilt
ORGANISASJON Et godt arbeidsmiljø i en profesjonell organisasjon	God kompetanse og kapasitet innenfor samfunnsutviklingsarbeid	Antall dedikerte årsverk til utviklingsarbeid	3	3
	Velfungerende samarbeidsforum for by- og samfunnsutvikling	Brukerevaluering av forumet	Minst 4 på en skala fra 1-6	Minst 4,5 på en skala fra 1-6
ØKONOMI Sunn kommuneøkonomi	1 % av kommunebudsjettet til samfunnsutvikling	Årlig rammebevilgning samfunnsutvikling	6. mill. kroner	10 mill.

Det tas forbehold om mindre endringer i styringskortet fram til framleggelse av økonomiplanen ut fra det videre arbeidet med kommuneplanens handlingsprogram.

Styringskort Oppvekst

		Resultatmål
--	--	-------------

Overordna mål	Virksomhetsområdemål	Indikator	Ambisjonsnivå	
			2010	2013
SAMFUNN Befolkningsvekst	Mangfold av attraktive og profilerte enheter	Synlige ambassadører i form av ansatte og brukere Samarbeid med lokale grupper og organisasjoner	Foreldrefornøydhetsom landsgjennomsnittet Medarbeidertilfredshet bedre enn 4 på alle enheter Avtaler på alle skoler og barnehager med minst to eksterne aktører	Eksempler på at Kongsvinger fører an i nasjonal sammenheng. Alle skolene er aktivitetssentra i nærmiljøet utover skoletiden.
TJENESTER Et forutsigbart og godt tjenestetilbud	Tidlig innsats for å øke muligheten til positiv vekst og utvikling	Tiltak mot risikogrupper Ressursforskyving	Etablere fem nye tiltak mot risikogrupper Spesialundervisning grunnskole 7%	Akutt plasseringer i barnevernet redusert med 30 % i forhold til 2009-nivå Ressurser til og med småskoletrinnet økt - spesuv ungdomstrinnet 4 %
	Gode læringsresultater	Læringsutbytte	Grunnskolepoeng, Nasjonale prøver, Leseundersøkelser, Elevdemokrati, Mobbing og Motivasjon: Bedre resultat enn i 2009	Landsgjennomsnitt
	God sosial kompetanse	Elevtrivsel Fravær av mobbing		
	Likeverdig oppveksttilbud	Barnehageplass til alle som ønsker det God standard på skolebygg og barnehager Etablere/ samordne tilbud til funksjonshemmede barn og unge	100% barnehagedekning Fulgt vedlikeholdsplan Plan vedtatt	100% barnehagedekning Tilbud etablert
	Samordnet hjelp - til riktig tid for utsatte barn og unge	Brukertilfredshet	70 % brukertilfredshet	90% brukertilfredshet
ORGANISASJON Et godt arbeidsmiljø i en profesjonell organisasjon	Dyktige medarbeidere God ledelse	Medarbeiderskap og lederskap Kompetansenivå medarbeiderne Medarbeiderundersøkelsen	Beholde og rekruttere medarbeidere på dagens nivå 2009-standard	Vi bygger kompetanse ut fra regionale program Følger nasjonale krav
ØKONOMI Sunn kommuneøkonomi	Budsjett disiplin Minske avstanden til Kostragruppe 8	Regnskapsresultat Kostragruppe 8	Netto driftsresultat som komm. mål Vedtatt opptrappingsplan	Netto driftsresultat som komm. mål Ha gjennomført opptrapp.plan

Styringskort Helse

		Resultatmål
--	--	-------------

Overordna mål	Virksomhetsområdemål	Indikator	Ambisjonsnivå	
			2010	2013
SAMFUNN Befolkningsvekst	Aktivt arbeid og fokus på <i>Folkehelseperspektivet</i>		Forberede og innføre Samhandlingsreformen	Videreføring av en ny Samhandlingsplan
TJENESTER Et forutsigbart og godt tjenestetilbud	Å ha en <i>omsorgstrapp</i> som fungerer på alle nivå	Flere funksjonsfriske brukere	Brukermedvirkning Forebyggende tjenester. Lavterskel tjenestetilbud	Forebygging er en integrerte del av tjenestetilbudet
	Å få til en vellykket integrering av statlige og kommunale tjenester i NAV	NAV er en samhandlende enhet i kommunens tjenestetilbud	Trekke NAV aktivt med i kommunen på lik linje med andre enheter	NAV er en integrert del av Kongsvinger kommune og et regionsenter
	Samarbeide aktivt med det <i>frivillige</i> og Frivillighetssentralen	God samhandling mellom kommunen og frivillige		En "sømløs" samhandling mellom frivillige og kommunen
ORGANISASJON Et godt arbeidsmiljø i en profesjonell organisasjon	Øke <i>nærværet</i> blant personalet	Medarbeiderskap og lederskap	Beholde og rekruttere medarbeidere på dagens nivå	Hospiteringsordninger mellom 1. og 2. linje tjenesten
	Redusere <i>uønsket deltid</i>	Langtidsfriskfokus	Starter pilotprosjekt med alternativ arbeidstidsordning for å heve uønsket deltid	Uønsket deltid er fjernet
	Gode ledere med <i>tverrfaglig kompetanse</i>	Medarbeiderundersøkelser		Felles kompetanseplaner i spesialist- og kommunehelsetjenesten
ØKONOMI Sunn kommune-økonomi	Godt samsvar mellom kvalitet tjenesteproduksjon og rammer	Budsjettdisiplin		
	Å bygge opp en økonomisk buffer		Buffer på kr. 3 mill	Opprettholde buffer

5. Konsekvensjustert økonomiplan i perioden 2010-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Inntekter:					
Skatt og rammetilskudd	561 000	562 875	562 875	562 875	562 875
Befolkningsendring		0	0	0	0
Vekst frie inntekter		11 300	16 900	22 500	28 100
Oppjustert rammetilskudd rev. 2009	1 875				
Eiendomsskatt	26 025	26 025	26 025	26 025	26 025
Momskomp fra investering til drift	0	0	0	0	0
Sum inntekter	588 900	600 200	605 800	611 400	617 000
Renter/avdrag	42 424	38 838	41 779	42 091	42 462
Til dekning av tidligere års underskudd	4 724				
Til fordeling drift	541 752	561 362	564 021	569 309	574 538
Endring til fordeling drift forhold til 2009		19 610	22 269	27 557	32 786
Endringer i drift		-2 235	-2 735	-3 235	-3 235
Handlingsrom		17 375	19 534	24 322	29 551
2% nettodriftsresultat		-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Handlingsrom inkl. 2% netto dr.resultat		2 375	4 534	9 322	14 551

Konsekvensjustert økonomiplan for et laget med utgangspunkt i forslaget til justert budsjett for 2009 som framlegges parallelt med perspektivnotatet. Konsekvensjustert økonomiplan er bare en framskrivning av allerede vedtatte tiltak og standarder samt rammevilkår gitt fra staten i kommuneproposisjonen våren 2009. Anslagene er ut fra sin karakter beheftet med betydelig usikkerhet. Formålet er å forsøke å beregne seg fram til den økonomiske handlefriheten for kommende periode.

Anslagene bygger på:

- Inntektsanslag slik de framkommer av KS sin prognosemodell
- Ingen befolkningsendringer – verken vekst eller tilbakegang.
- Eiendomsskatt på dagens nivå med 5 promille
- Ingen momskompensasjon fra investeringene skal benyttes i driften
- Fortsatt forsiktig kommunal investeringsaktivitet med sikte på å holde lånegjelda nede – inntil 20 mill. i låneopptak pr. år
- Inndekking av resterende akkumulert underskudd er tatt i 2009
- Renta øker til 3,5 % i 2010 for deretter å stabilisere seg på 4 % p.a.

De viktigste føringene fra arbeidet med konsekvensjustert økonomiplan, er:

- Kommunen vil i perioden ha en positiv utvikling av sitt handlingsrom (netto driftsresultat) i perioden fra 12 mill. i 2009, via 17 mill. i 2010 opp mot 30 mill. i 2013.
- Samtidig har kommunestyret satt som mål å bygge opp en buffer via årlig å oppnå 2 % netto driftsresultat.
- Selv med 2 % netto driftsresultat vil kommunen ha et par millioner disponibelt til nye formål i 2010 som vil øke framover mot 2013 til nesten 15 mill.

De største risikoer knyttet til prognosen er:

- Befolkningsutviklingen – negativ befolkningsutvikling vil redusere inntektene
- De statlige overføringene framover
- Vår evne til å opprettholde ervervet produktivitetsforsprang som er ervervet gjennom de siste års omstillinger

5. Foreløpige prioriteringer for perioden 2010-2013

Det er både nasjonale føringer og lokalpolitisk forståelse for at ressursinnsatsen i skolen framover må øke – ikke generelt, men på en målrettet måte bla. innenfor tidlig intervensjon innenfor norsk og matte på småskoletrinnet. Dette må også sees i sammenheng med de endringer kommunen forbereder for å få til en sterkere samordning av hjelpetjenestene for barn og unge.

Samfunnsutviklingen i Kongsvinger er utfordrende. Når dette notatet skrives, presenteres ny befolkningsstatistikk som viser at Kongsvinger er den kommunen i landet med størst absolutt befolkningsnedgang i 1. kvartal 2009. Dette skjer samtidig med at kommunen har mistet flere hundre industriarbeidsplasser i den pågående nedgangskonjunktoren. Selv om kommuneøkonomien er stram og det er utfordringer knyttet til tjenesteytingen, må det avsettes både økonomiske og menneskelige ressurser for å arbeide langsiktig med å snu den negative samfunnsutviklingen knyttet til færre arbeidsplasser og færre innbyggere.

Som kommunestyrets føringer for rådmannens arbeid med økonomiplanen for 2010-2013 foreslås:

1. Det bør finnes rom for en økonomisk styrking av ressursinnsatsen i skolen – enten ved å disponere et mulig økonomisk handlingsrom eller å rydde plass til en slik styrking ved omprioriteringen innenfor den øvrige virksomheten
2. Det må sørges for at videre planlegging av rådhuskvartalet kan fortsette og at det bygges rom i økonomiplanen 2010-2013 for at kommunen kan ta sin del av investeringene/økte driftsutgifter i forbindelse med realisering av *regionalt kulturhus*
3. Arbeidet for tidlig intervensjon, forebyggende arbeid og samordning av hjelpetjenestene for *barn og unge* må styrkes – ny organisasjonsmodell gjennomføres. I dette inngår barnevernet.
4. Det må knyttes økonomiske midler til realiseringa av kommuneplanen. Tidligere rammebevilgning til samfunnsutvikling (5 mill. årlig) sees i sammenheng med dette og om nødvendig søkes økt.